

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
10. 12. 2012 do
16. 12. 2012

Število objav: 7
Tiskani mediji: 3
Splet: 4
Radijske postaje: 0
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Seznam objav v zbirki:

		Naslov	V Beltincih in Veliki Polani se slůjži gostůvanje	
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Pomurje.si (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Ostalo, 10. 12. 2012		
Stran v zbirki 3	Avtor	P.K.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Portorož s polni s peninami	
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Podpalmo.si (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Novice, 11. 12. 2012		
Stran v zbirki 4	Avtor	Šuligoj Lea		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Tartinijeva božično-novoletna tržnica	
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Regionalobala.si (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Ostalo, 11. 12. 2012		
Stran v zbirki 6	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Zborov kot listja in trave	
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Primorske novice; 53000	Stran: 14	Površina: 304 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 12. 12. 2012		
Stran v zbirki 7	Avtor	Šajn Tomo		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Del dediščine so trajno zapisali	
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Vecer.com (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Tiskane izdaje, 12. 12. 2012		
Stran v zbirki 8	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Del dediščine so trajno zapisali	
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Večer; 127000	Stran: 24	Površina: 396 cm ²
	Rubrika / Datum	Pomurje, 12. 12. 2012		
Stran v zbirki 9	Avtor	Gider Nataša		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Dan brez smeha je izgubljen dan	
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Nedeljski dnevnik; 355000	Stran: 5	Površina: 962 cm ²
	Rubrika / Datum	Povabljeni ste na kavo, 16. 12. 2012		
Stran v zbirki 11	Avtor	Slana Miroslav Miros		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

V Beltincih in Veliki Polani se slůjži gostůvanje ponedeljek, 10.12.2012

avtor: P. K.

V beltinskem gradu so danes predstavili projekt Gostůvanje se slůjži, ki ga od lanskega novembra izvaja Kulturnoumetniško društvo Beltinci skupaj s še šestimi partnerji – KD Miška Kranjca Velika Polana, območno izpostavo JSKD Murska Sobota, Občino Beltinci, Društvom za ohranjanje ljudskega izročila Kulač Gančani, podjetjem Muramar in Zavodom za turizem in kulturo Beltinci.

Namen projekta, ki ga prek Lokalne akcijske skupine LAS Pri dobrih ljudeh delno financira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, je med drugim povečati znanje ljudskih plesov Ravenskega in Dolinskega ter povečati število glasbenih spremljav folklornih plesov. Zato so v okviru projekta izdali film na DVD-ju, ki prikazuje 41 ravenskih in dolinskih plesov z začetka 20. stoletja in ki bo lahko služil kot učni pripomoček tistim, ki se ukvarjajo s poustvarjanjem plesnega izročila. Še ena pridobitev tega projekta za folklorne skupine so novi folklorni kostumi, ki so si jih po predhodni strokovni raziskavi sešili v Kulturnem društvu Miška Kranjca iz Velike Polane. Tretja pomembna dejavnost v okviru projekta pa je bila terenska raziskava ženitovanjskih navad in običajev na območju Beltincev v obdobju med obema vojnama, ki jih je avtor Boštjan Rous zapisal tudi v knjižici, ki je izšla v okviru projekta Gostůvanje se slůjži. Tega bodo javnosti slovesno predstavili to soboto ob 17.00 v beltinskem kulturnem domu, kjer bodo partnerske folklorne skupine zaplesale ples Ravenskega in Dolinskega, predstavili pa bodo tudi brošuro Gostůvanjske navade in običaje. V petek, 28. decembra, bo še prireditev v Veliki Polani, kjer bodo tamkajšnji folklorniki prvič nastopili s svojimi novimi oblačili.

FOTOGALERIJA

torek, 11.12.2012 ob 09:28 | Avtor: Lea Šuligoj

Portorož s polni s peninami

družba 0 komentarjev galerija slik (2)

Všeč mi je 0

V nedeljo se je v Portorožu pričel prvi Festival penin. Predstavlja se 11 peničarjev, Gostilna Slovenija in drugi lokalni ponudniki kulinarike. Dogajanje pred hotelom Kempinski Palace Portorož zaokrožuje božično-novoletna tržnica.

V nedeljo se je pričel prvi [Festival penin](#), ki bo v organizaciji Turističnega združenja Portorož potekal še vse sobote in nedelje v decembru. Festival bi sicer morali odpreti že v soboto, vendar je bil pričetek zaradi slabih vremenskih razmer prestavljen za en dan.

Številni so se na to mrzlo, a sončno nedeljo odločili za obisk Portoroža. Prvi dan festivala je bil tako odlično obiskan. Dogajanje je v večernih urah popestril tudi nastop skupine Best Company.

Na festivalu penin se predstavlja 11 peničarjev z več kot 30 različnimi peninami. Poleg enega hrvaškega predstavnika, Misal iz Poreča, sodeluje še deset ključnih slovenskih proizvajalcev: Vinakoper, Istenič (Bizeljsko), Radgonske gorice (Gornja Radgona), P&F Jeruzalem Ormož, Vinarstvo Rebula (Komen), Vina Reya (Dobrovo v Brdih), Kmetija Štanfel (Kojško), Vina Sanabor (Štanjel), Penine Slavček (Dornberk) in Vinska klet Mastnak (Sevnica).

Ponudbo penin spremlja tudi božično-novoletna tržnica, obiskovalci pa so lahko pokusili tudi številne kulinarčne dobrote, od ostrig do fužev s tartufi. Pod blagovno znamko Gostilna Slovenija na festivalu ponujajo svoje specialitete gostilna Tomi iz Portoroža, gostilna Matjaž iz Celja, gostilna Skok iz Sežane in Istrska klet iz Pomjana. Pridružili pa so se jim tudi kuharski mojstri iz hotelov LifeClass in hotela Kempinski Palace Portorož ter predstavniki hiše s tradicijo iz Parecaga Casa del Sal, ribogojnice Fonda in proizvajalec testenin Dinko.

Vstop na festival je brezplačen, obiskovalci pa lahko s kavcijo v višini 5 evrov dobijo kozarec za degustacijo penin. Paket petih kuponov za degustacije penin in kulinarčnih dobrot je na voljo za 5 evrov.

Festivalsko dogajanje bo še posebej veličastno v soboto, 22. decembra, ko bodo na prireditvi Riviera skozi stoletje nastopili **Trio Eroika** z Mešanim pevskim zborom Obala Koper in plesalci plesne šole Urška. Župan občine Piran bo obiskovalcem voščil vesele praznike in skupaj z vinsko kraljico Slovenske Istre **Kim Mahnič** razglasil najboljšo penino Portoroža. Dogodek bosta povezovala **Lorella Flego** in **Danijel Malalan**.

Decembrske prireditve pod skupnim naslovom VSE SLADKOSTI ŽIVLJENJA bodo ponujale še Kazalo
obilno prijetnih trenutkov:

- 15. 12. Koncert Mladinskega pihalnega orkestra Piran, Gledališče Tartini Piran (Mladinski pihalni orkester Piran, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran)
- 15. 12. 3. slovenski vinski večer, hotel Kempinski Palace Portorož
- 19. 12. Otroška gledališka predstava Metka Smetka pomaga Dedku Mrazu, gledališče Tartini Piran (Cuker teater, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran)
- 20. 12. 10. obletnica Kapelca bara - nastop Nuše Derenda, Kapelca bar Portorož
- 22. 12. - Sejem starin, domače obrti in darov narave, Piran (Anbot)
 - Tek božičkov, Portorož (ŠKID Jaz sem najboljši)
 - 1000 letečih lampijonov, portoroška plaža (ŠKID Jaz sem najboljši)
 - Novoletna plesna pravljica Božične razglednice, Avditorij Portorož (Plesna skupina Metulj, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran)
- 23. 12. Jaslice v piranskih cerkvah, krstilnica in dvorana sv. Peregrina v Piranu (Društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija)
- 23. 12. Koncert najlepših pesmi: Komorni moški zbor Karol Pahor Piran in Lucienne Lončina z gosti: MePZ Adriatic, ženska klapa Fritule Koper, Kvartet 7 plus, Leon Bučar, Gledališče Tartini Piran (Komorni pevski zbor Karol Pahor Piran, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran)
- 24. 12. Božični koncert praznične istrske glasbe etno ansambla Vruja, hoteli LifeClass
- 26. 12. Božično-novoletni pohod z baklami, Portorož (ŠKID Jaz sem najboljši)
- 27. 12. Praznične delavnice za otroke, Tartinijev trg v Piranu (Društvo meščanov mesta Piran, Društvo prijateljev mladih Piran, Občina Piran, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran)
- 28. 12. Novoletni gala koncert s Simfoničnim orkestrom RTV SLO ter solistoma Janezom Lotričem in Mihaelo Komočar, Avditorij Portorož
- 29. 12. Praznične delavnice za otroke, Tartinijev trg v Piranu (Društvo meščanov mesta Piran, Društvo prijateljev mladih Piran, Občina Piran, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran)
- 31. 12. Silvestrovanje s skupino Kalamari in Slavkom Ivančičem, Tartinijev trg v Piranu (Avditorij Portorož)
- 1. 1. 2013 Novoletno popoldne z ognjemetom, zabavni program z Nušo Derenda, Trg prekomorskih brigad v Portorožu (Avditorij Portorož)

Poleg božično-novoletne tržnice na Festivalu penin bodo praznične tržnice organizirane tudi pred hoteli LifeClass in barom Kapelca v Portorožu, pred hotelom Histron na Bernardinu (ob cerkvi) in na Tartinijevem trgu v Piranu.

Galerija slik

► Tartinijeva božično–novoletna tržnica

Praznični december v Piranu bo tudi letos popestrila božično-novoletna tržnica s spremljevalnim programom za otroke, ki bo potekala od sobote, 22. decembra 2012, do nedelje, 6. januarja 2013 na Tartinijevem trgu.

22.12.2012 ob 10:00

Vsak dan **med 10. in 17. uro** vam bodo na bogato obloženih stojnicah na voljo:

- domače dobrote lokalnih pridelovalcev – suhe fige, kakiji, čaji, oljčno olje, domača vina, tartufi, domača zelišča, piranske kapre, pečen kostanj in še kakšno okusno presenečenje.

- izdelki domače in umetnostne obrti, primerni za zimski in praznični čas – ročno izdelani nakit, venčki, kvačkani angelčki, izdelki iz sivke, keramični in stekleni spominki, slike z motivi Pirana in istrskega zaledja, unikatne voščilnice ...

Hotel Tartini bo poskrbel za tople napitke, Društvo prijateljev mladih Piran pa je pripravilo bogat program za otroke:

- četrtek, 27. 12. in sobota, 29. 12. od 10.30 do 12.30 ure – PRAZNIČNE DELAVNICE ZA OTROKE

- od četrтка, 27. 12. do ponedeljka, 31. 12. ob 16.30 – PREDSTAVE IN ANIMACIJE ZA OTROKE:

Četrtek: PLESNO-GIBALNA ANIMACIJA / Duo Pingo

Petek: ČAROVNIK GREGA

Sobota: PIKA IŠČE DEDKA MRAZA / Zavod Enostavno Pijateljji

Nedelja: ČAROVNIK JOLE COLE

Ponedeljek: MEDVEDJE SANJE in DEDEK MRAZ / Gledališče KU-KUC

V primeru slabega vremena bo program za otroke potekal v Apolonijevi palači.

Organizatorji: Društvo meščanov mesta Piran, Društvo prijateljev mladih Piran, Občina Piran, ZKD Karol Pahor Piran in OI JSKD Piran.

Občinska revija pevskih zborov vstopila v četrto desetletje

Zborov kot listja in trave

V dokaj hladni veliki dvorani Doma na Vidmu je po dveh urah petja izzvenela že 31. revija pevskih zborov in skupin ilirskobistriške občine. Tokrat je nastopilo je 14 zborov in manjših pevskih skupin.

ILIRSKA BISTRICA ▶ Razvejana ljubiteljska kulturna dejavnost na Bistriškem je še posebej množična, ko gre za pevske zборе in skupine. Na letošnjo že 31. občinsko revijo, ki jo je pripravila območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti (**ISKD**) ob sodelovanju ženskega zbora Prem (zborovodja **Meta Kirn**), se je namreč prijavilo kar 17 zborov in komornih skupin. Osemnajsti pa je bil mešani zbor slovenskega kulturnega društva *Bazovica* z Reke pod vodstvom dirigenta **Zorana Badjuka**, ki je reden gost bistriških občinskih revij.

Vreme jo je tokrat organizatorjem precej zagodlo, saj so morali sobotni koncert, na katerem naj bi nastopilo devet zborov s po tremi pesmimi, odpovedati. Ker do novega leta ni več prostih terminov, so revijo "stlačili" na nedeljski koncert, na katerem pa je nastopilo "le" štirinajst prijavljenih, saj so štirje zbori oziroma skupine zaradi vremenskih razmer in bolezni odpovedale sodelovanje.

Pri tolikšnem številu udeležencev so zbori zapeli le po dve pesmi, koncert pa se je po dveh urah v dokaj hladni dvorani Doma na Vidmu iztekel z nastopom

MePZ *Tabor Kalc 1869* iz Knežaka, ki ga vodi **Katja Bajec**. Organizatorji so ta zbor upravičeno postavili na zadnje mesto, saj je bil njihov nastop najbolj pričljiv, pa tudi sicer so mladi kneški pevci s temperamentno zborovodkinjo zelo kakovosten pevski ansambel.

Večina zborov je nastopila v nekoliko okrnjenih postavah, nastop na občinski reviji pa je na Bistriškem tradicija, dolga tri desetletja. Edini zbor, ki je bil na prav vseh 31. revijah, je **Moški pevski zbor Dragotin Kette** iz Ilirske Bistrice, ki ga vodi **Mirko Slosar**. Med zbori so poleg naštetih nastopili še ženski zbor **Tuščak** z Bača (**Morena Hostinger**), **MePZ Ahec** iz Jasena (**Saša Boštjančič**), ter cerkvena

mešana zbor **Zvon** iz Ilirske Bistrice (**Damjana Kinkela**) in Podgrada (**Stanko Čeh**).

Med skupinami, ki gojijo ljudsko petje, so se predstavili **Vasovalci** iz Rečice, **Brštolin banda** iz Harij in pevska skupina **Društva kmečkih žena** iz Ilirske Bistrice. Med komornimi skupinami pa oktet **Jasenski pevci** iz Jasena (**Saša Boštjančič**), Komorni dekliški zbor **Vox Ilirica** (**Elena Sedmak**) Ilirska Bistrica in pevska skupina **Kalina** (**Janja Konestabo**) iz Kosez.

Program sta z izbranimi besedami povezovala in obsežno predstavila vse nastopajoče zборе in skupine **Iride Mršnik Poljšak** in **Igor Štemberger**.

TOMO ŠAJN

Mladi pevci MePZ Tabor Kalc 1869 iz Knežaka so pod vodstvom Katje Bajec navdušili občinstvo in zaključili revijo

Datum: 12.12.2012 - Stran: POMURJE

Del dediščine so trajno zapisali

V soboto bodo v Beltincih predstavili nekdanje "gostūvanjske" šege in navade na Ravenskem in Dolinskem

Nataša Gider

Predsednica KUD Beltinci Elizabeta Zadavec in avtor publikacije *Gostūvanje se slūži* Sebastijan Rous

Z željo, da bi del še ohranjene kulturne dediščine pustili zanamcem, so se v Kulturno-umetniškem društvu (KUD) Beltinci skupaj s partnerji odločili izvesti projekt *Gostūvanje se slūži*. V njem so na različne načine ovekovečili nekatere običaje, ki so bili na območju Ravenskega in Dolinskega nekoč povezani s poroko.

Zamisel o takšnem projektu je zorela skoraj pet let, pravi predsednica KUD Beltinci **Elizabeta Zadavec**, preden so našli način za njegovo uresničitev, in sicer preko načrta izvedbenih projektov Lokalne akcijske skupine LAS Pri dobrih ljudeh, ki ga financira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.

Tako želijo izboljšati poznavanje ljudskih plesov Ravenskega in Dolinskega ter povečati število glasbenih spremljav folklornih plesov. V ta namen so opravili raziskavo na terenu, etnolog **Sebastijan Rous** pa je "gostūvanjske" navade in običaje iz prejšnjega stoletja zapisal v posebni publikaciji. Posneli - in izdali v obliki DVD-ja - so 41 ravenskih in dolinskih plesov iz začetka 20. stoletja, kar bo lahko služilo kot učno gradivo za naslednje generacije folklornikov. Med projektnimi aktivnostmi sta bili tudi usposabljanje folklornikov za snemanje plesov in izdelava folklornih oblačil na podlagi strokovne raziskave. Širši javnosti bodo publikacijo in DVD s plesi predstavili v soboto, 15. decembra, ob 17. uri v kulturnem domu v Beltincih. V Veliki Polani, kjer je v projektu sodelovalo Kulturno društvo (KD) Miška Kranjca, bodo kostume in plese z njihovega območja predstavili na prireditvi 28. decembra.

- Natisni
- Preberi
- Pošlji po mailu
- Dodaj med priljubljene
- PDA / GSM povezava

A A A - Prilagodi pisavo

Ste bili priča dogodku?
Pošljite nam svojo plat zgodbe, morebitne slike, videe...

Imate novico, zgodbo, fotografijo?
Pokličite na brezplačno telefonsko številko

080 98 08

Pridružite se nam
Spremljajte nas

Del dediščine so trajno zapisali

V soboto bodo v Beltincih predstavili nekdanje "gostüvanjske" šege in navade na Ravenskem in Dolinskem

NATAŠA GIDER

Z željo, da bi del še ohranjene kulturne dediščine pustili zanamcem, so se v Kulturno-umetniškem društvu (KUD) Beltinci skupaj s partnerji odločili izvesti projekt Gostüvanje se slüjži. V njem so na različne načine ovekovečili nekatere običaje, ki so bili na območju Ravenskega in Dolinskega nekoč povezani s poroko.

Zamisel o takšnem projektu je zorela skoraj pet let, pravi predsednica KUD Beltinci **Elizabeta Zdravec**, preden so našli način za njegovo uresničenje, in sicer preko načrta izvedbenih projektov Lokalne akcijske skupine LAS Pri dobrih ljudeh, ki ga financira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.

Tako želijo izboljšati poznavanje ljudskih plesov Ravenskega in Dolinskega ter povečati število glasbenih spremljav folklornih plesov. V ta namen so opravili raziskavo na terenu, etnolog **Sebastijan Rous** pa je "gostüvanjske" navade in običaje iz prejšnjega stoletja zapisal v posebni publikaciji. Posneli - in izdali v obliki DVD-ja - so 41 ravenskih in dolinskih plesov iz začetka 20. stoletja, kar bo lahko služilo kot učno gradi-

vo za naslednje generacije folklornikov. Med projektnimi aktivnostmi sta bili tudi usposabljanje folklornikov za snemanje plesov in izdelava folklornih oblačil na podlagi strokovne raziskave. Širši javnosti bodo publikacijo in DVD s plesi predstavili v soboto, 15. decembra, ob 17. uri v kulturnem domu v Beltincih. V Veliki Polani, kjer je v projektu sodelovalo Kulturno društvo (KD) Miška Kranjca, bodo kostume in ples z njihovega območja predstavili na prireditvi 28. decembra.

Gostije so se, kot še danes, tudi takrat med seboj razlikovale, v publikaciji pa so opisani primeri, ki so bili najbolj v navadi, pojasnjuje Rous. Ne gre le za razlike v razkošju ali skromnosti poročnega slavlja, temveč so se lahko razlikovale vloge posameznikov, vrstni red obredij in podobno. Ker živih pričevalcev obdobja, ki ga je raziskoval, skorajda ni več, se je v veliki meri oprl na pisne vire, med drugim na zapis Sztaresinsztvo i zvacinsztvo neznanega avtorja iz leta 1807, v katerem je najti osnovo za govore ob posameznih poročnih obredjih še dolgo kasneje. Gradivo je našel tudi pri potomcih nekdanjih starešin in pozvačinov ter zbirateljih tovrstnega gradiva. Ohranjenost tega gradiva priča tudi o tem, pravi Rous, "kako pomemben del duhovnega bogastva so predstavljali tovrstni 'zvezki' in kolikšen pomen so predniki dajali prestopu v novo življenjsko obdobje". Večina zapisov je v prekmurskem narečju, nekateri so

pisani celo po madžarskem pravopisu - v publikaciji so ohranjeni v prvotni obliki, **Milan Zrinski** jih je prevedel tudi v knjižni jezik.

"Ujeli smo zadnji vlak," je o pomenu projekta za ohranitev tega dela kulturne dediščine povedala **Valerija Žalig**, ki je sodelovala pri snemanju plesov. Ker je nekoč niso tako vestno zapisovali, je namreč veliko dediščine za vselej odšlo. Plesi z območja Beltincev so v preteklosti že bili zapisani, vendar so zapisani koraki. Da bi zanamci dobili informacijo, kako so te plesne nekoč v resnici plesali, kakšen je bil stil plesanja, pa je pomembno, da so plesi posneti, tako Žaligova. Pri snemanju so sodelovali plesalci iz KUD Beltinci in KD Miška Kranjca. Spremljala jih je zasedba Marko banda, ki velja za naslednike znamenite Kociprove bande. Folklorna skupina KUD Beltinci je ena redkih v Sloveniji, kjer se plesalci vseskozi učijo po izročilu, ena generacija od druge, je povedala Žaligova.

Leto in pol trajajoči projekt se bo zaključil v februarju prihodnje leto. Njegova skupna vrednost je 17.530 evrov, od tega je večji del zagotovljen iz omenjenega evropskega vira, prispevek partnerjev pa je dobrih 5 tisoč evrov. Poleg KUD Beltinci in KD Miška Kranjca so projektne partnerji še **Javni sklad za kulturne dejavnosti** - območna izpostava Murska Sobota, Občina Beltinci, društvo Kulač Gančani, Zavod za turizem in kulturo Beltinci in Muramar - Simona Cizar, s.p.

Predsednica KUD Beltinci Elizabeta Zadravec in avtor publikacije Gostüvanje se slüži Sebastijan Rous (Nataša Gider)

JANEZ KARLIN, DOLGOLETNI KULTURNI DELAVEC

Dan brez smeha je izgubljen dan

V kulturi je imel tudi po 14 društvenih funkcij naenkrat – Pred kratkim je slavil visok življenjski jubilej, 90-letnico, a to ga ne ovira, da ne bi hodil v hribe

Tekst in fotografije: Miroslav Slana - Miros

Marljiv je kot čebela. Njegov krepki mladostni glas izžareva energijo, vedrino, samosvojost. Napredno usmerjeni humanist je desetletja vodil občinske, republiške in zvezne krovne organizacije kulturnih društev. Ustanovil je skupnost ljubiteljskih gledaliških skupin. Za domače in mednarodne uspehe je prejel red dela s srebrnim vencem, red zaslug za narod, red republike z bronastim vencem, Žagarjevo nagrado in tako naprej. Bil je član komisij, tudi UO za Prešernove nagrade. Zveza kulturnih društev in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti so 21. novembra v dvorani Union Maribor počastili njegovo 90-letnico s kulturnim programom skupin.

Naštevanje njegovih funkcij bi napolnilo časopis. Prisluhnjimo jubilantu.

Ljudje v stolpnica hodijo kot tujci drug mimo drugega brez pozdrava. Ste se v rojstni Ratanski vasi pozdravljali: zdravo, hvaljen Jezus?

»Izrojenost današnje družbe je prisotna tudi v stolpnica. Nekoč smo se pozdravljali z dober dan ali zdravo, hvaljen Jezus je bil pozdrav duhovniku. Res sem rojen v Ratanski vasi, a že po enem letu se je družina preselila v bližnjo Rogaško Slatino, kjer je bilo v Kraljevini Jugoslaviji mondeno zdravilišče. Prihajali so najvišji gostje iz Evrope, tudi kralj Aleksander. Đorđe

Karadordevič je prišel vsako leto.«
Kaj bi, gospod nestor, posebno omenili v svojem delovanju od doma do danes?

»Dobro sem se počutil v prosveti in na kulturnem področju. Z veseljem sem režiral šolskim skupinam in nato v Mariboru, kjer so me poslali za upravnika na industrijsko tekstilno šolo in sem ustanovil dramsko skupino Slava Klavora.«

Taborjenje v Savinjski dolini

Rojeni ste na pragu zime, ko narava počiva, a niste poležuh? Sta vas mati in oče gnala k delu na zemlji?

»Oče je bil čevljarški mojster, mama je bila šiviljska mojstrica. Imela sta vajence in pomočnike. Oče je imel silno rad krave, gojil jih je na posestvu 15 minut proti Boču. Moral sem pasti, pred jesenjo na obronkih na vrvi, kar je bilo zoprno, jeseni pa na pašniku, kjer smo pastirji skupaj veselo zakurili, si pekli koruzo, krompir in igrali družabne igrice.«

Učenost so začeli vlivati v vas že v Rogaški?

»Tam sem hodil v osnovno šolo. Nato sem se štiri leta v Celje v meščansko šolo vozil z vlakom – odpeljal je iz Rogaške nekaj čez peto zjutraj, na Grobelnem je bilo treba prestopiti, v Celje je prispel okoli sedmih – ki je za 33 km potreboval skoraj dve uri. Po maturi sem se vozil v Zagreb na Visoko pedagoško šolo, ki je bila edina te vrste.«

V začetku druge vojne ste imeli 19 let. Ste bili orel ali sokol?

»Skavt. Najljubše mi je bilo taborjenje v Savinjski dolini.«

Kultura ga ohranja

Če rečeva po filmsko, ste v zakonskem jarmu plesali eno samo poletje ali sploh niste plesali?

»Bil sem poročen 15 let, ne eno poletje. Z ženo sva se lepo razumela. Samo jaz sem bil preveč zaseden z delovanjem v kulturi. Zato je spoznala mlajšega, ki ga kultura ni zanimala, in odšla z njim. Bil je medicinec in kasneje zdravnik. Po dveh letih so mi že javili, da ji je zelo žal. Ni poti nazaj.«

Plesali torej niste, igrali, režirali in ustanovili gledališče pa ste?

»V kulturi so mi naložili najrazličnejše naloge. Imel sem tudi po 14 društvenih funkcij, prek Maribora do Ljubljane in zveze. Že po vojni sem ustanovil sindikalno kulturno-umetniško društvo, bil sem prvi predsednik in organizator ljudske prosvete, 12 let sem bil predsednik KUD Slava Klavora, 25 let režiser in gostovali smo po vsej Jugoslaviji ter prejeli odličja. Bil sem predsednik sveta za kulturo, poslanec skupščine SR Slovenije. Od leta 1949 sem bil član predsedstva ljubiteljskih kulturnih organizacij in zvez, dal sem pobudo za ustanovitev pionirskih kulturno-umetniških društev, deloval sem v organizacijah ZKPO in ZKO. To je bilo obdobje visoke kakovosti ljubiteljske kulture.«

Srečujemo vas na kulturnih prireditvah, vedrega, kot da jih imate trideset. Kakšen je recept: čim več cigaret, vinčka, pečenkic in ljubice?

»Kulturno dogajanje je potreba, če ne bi hodil na kulturne prireditve, bi mi to manjkalo. Kultura me ohranja. In naravno vino.«

Na prireditvah ste živahni z mladimi, tudi z mikavnimi damami.

»S simpatičnimi damami z veseljem. Mogoče si nekatere želijo moje družbe, ker sem skoraj vedno dobre volje. Ljubljanski dnevnik sem si pred leti naročil zlasti zato, ker je vedno objavil dobre vice. Zdaj je vicev pol manj, in to jim malo zamerim.«

Zdaj je zastrašenost izraz časa?

»Da. V času Jugoslavije je bilo več vicev, tudi političnih. Ne vem, kaj za vruga se danes uredniki bojijo oblastnikov!«

Ameriški humorist Art Buchwald je zapisal: človek ni ničesar bolj potreben kot mrvice vedrine.

»Jaz se držim reka: dan brez smeha je izgubljen dan.«

Kadar poslušate TV-poročila, se smejite ali kaj drugega?

»Vedno manj poslušam. Na televiziji rad gledam oddaje o kulturi, politiko pa zelo malo. Ob večernem dnevniku sem na prireditvah. Hodim peš, če je slabo vreme, z avtobusom ali s taksijem. TV Slovenija je dolgčas. Kar naprej nekaj ponavljajo. Nimajo nič kaj prijetnega. Dramskih tekstov nimajo, prenosov iz gledališča nimajo. Ni pravega humorja na televiziji in v časopisih. Ni več Pavlihe.«

Telovadba in planine pa so še?

»O ja, zjutraj malo potelovadam! Že od zgodnjih let sem vnet planinec. Petnajstkrat sem bil na Triglavu. Ko so se pojavile množične procesije na Triglav, sem hodil raje na druge vrhove: Mangart, Jalovec. Triglav ima kline in je varovan. Jalovec jih nima in moraš plezati. Pred enim mesecem sva bila s prijateljem na Vršiču, 1980 metrov visoko. Dan je bil krasen, z vrha sem videl skakalnico Planica, obe Mojstrovki. Imenitno. Srečali smo avstrijske planinke, ki so rekly, kako lepe gore imamo Slovenci. Rekli smo: 'Jaaa!' Pred štirimi leti pa sva s kolegom lezla na Peco. Na vrhu sva srečala Dolenjce. Kolego so vprašali, koliko let imam. In ko jim je povedal, so mi prinesli dva deci cvička.«

Danes kultura le za dobiček

Kaj svetujete nedejavnim, ki tarnajo zaradi let, češ da je njihove vrstnike pobralo, pa se počutijo kot na samotnem otoku?

»Zelo mi je žal za take. Sami so krivi, ker se sami sebi smilijo. Tak način življenja je škodljiv. Treba je iti v kulturno središče. Jaz preberem vsak mesec tudi po tri, štiri knjige. Ker imam doma že polne knjižne police, si knjige le še sposojam v knjižnici. Živim sedanost. Polno. Najbolje se počutim z mladimi, še iz šolskih časov. Ko sem bil ravnatelj šole, sem dejal, da bi ravnatelji morali imeti beneficiran delovni staž zaradi učiteljic.«

Kako ste krmarili gledališče Slava Klavora?

»V tem amaterskem gledališču so igrali mladi. Zmagovali smo na republiških, zveznih in mednarodnih festivalih. Za otroško predstavo smo v Sant Lambretu dobili prvega zlatega igralca. Moji trije igralci so nosilci Borštnikovega prstana: Danilo Benedičič, Milena Muhič in Milada Kalezič.«

V šolo ste se vozili s povratno vozovnico, danes pa z limuzino?

»Nimam avtomobila, zaradi težav, ki sem jih imel z očmi. Pred 14 leti pa so mi odvzeli večino želodca zaradi rakave rane. Rad sem potoval z vlakom.«

Vam zdravniki kaj pijejo kri in bašejo telo s tabletami?

»K sreči imam odličnega zdravnika, dr. Gregorja Drnovška, ki skrbi za moje dobro počutje. Doma se tudi knajpam – najprej vročo vodo, nato mrzlo.«

Ali kdaj razmišljate o poslednjem vlaku, ki nima povratne vozovnice?

»S tem se še ne obremenjujem. Ta vlak zagotovo pripelje, kot vzide sonce zjutraj. V bistvu sem optimist. Ker je Rogaška blizu Zagorju, se rad spomnim Krleževega verza iz Kerempuha: Nikad nije bilo, da nekak ne bi bilo, i nikad nebo, da nekak nebo.«

Mariborski »vlak« pa vam še ni pripeljal priznanja?

»Bil sem nominiran za Glazerjevo nagrado, a jo je komisija zavrni-

la.«

Dr. Bratko Kreft je rad poudaril, da slovensko poklicno gledališče izhaja iz amaterskih vrst žlahtnih komedijantov.

»Podpišem, z obema rokama. Poglejte Staneta Severja, ni imel akademije, a še vedno velja za enega naših najboljših gledaliških igralcev. Najpomembnejši je igralski talent. Sicer pa mi je žal, da je ljubiteljske kulturne dejavnosti čedalje manj, tako v šolah kot v kulturnih društvih. Danes iščejo samo komade, ki prinašajo dobiček, skoraj nič kakovostnega. Vsa čast prvi in drugi mariborski gimnaziji, ki še imata dobro gledališko dejavnost.«

Življenje je kljub vsemu veselo?

»Povedal vam bom anekdoto. Pred nekaj meseci je imel Marko Radmilović z menoj radijski pogovor o tem, da je bila v Mariboru kultura tudi že prej, ne samo v EPK. Po oddaji me je klicala gospa z Gorenjskega in mi čestitala. Povabila me je, če bi prišel k njej, ker je v hiši sama. Še zdaj me kliče. Tako rekoč ženitna ponudba.«

»Pred enim mesecem sva bila s prijateljem na Vršiču, 1980 metrov visoko. Dan je bil krasen, z vrha sem videl skakalnico Planica, obe Mojstrovki. Imenitno. Srečali smo avstrijske planinke, ki so rekly, kako lepe gore imamo Slovenci. Rekli smo: 'Jaaa!'«

Page: 5

Reach: 355000

Country: SLOVENIA

Size: 962 cm2

Kazalo

3 / 3

